

ምስ ኢትዮጵያ ዘራኽብ ዶባት ተኸፊቱ ማለት
ዘቤታዊ ፖለቲካዊ ጸገም ኤርትራ ተፈቲሖ ማለት ኣይኮነን።

ታሽዓይ ክፋል

እዚ ብተኸታተሊ ነቕርቦ ዘለና ጽሑፍ ኣብ መበል ሻሙናይ ክፋሉ፡ ፖለቲካ ኤርትራ እንታይ ይመስል ኣሎ፡ ህዝቢ ኸ ከመይ ይነብር ኣሎ፡ ናይ ኣረኣእያ ጉዳይ እንተዘይኮይኑ ነጋሪ ኣየድልየኩምን። መፍትሒኡ ዝምልከትውን ከምኡ። ስለዚ ከም ምሁራት ኣደናገርቲ ዘይኮነ ሓበርቲ ቅኑዕ ኣንፈት፣ ተዓደምቲ ዘይኮነ ዓደምቲ፣ ተጎተቲ ዘይኮነ ሰሓብቲ ኩኑ። ስለምንታይ ህዝቢ ካብ ምሁራት ደቁ መብራህቲ ለውጢዩ ዝደሊ። ፍልጠት ብቕኑዕ ኣገባብ ንዝተጠቐመሉ፡ ብሓቂ ካብ ጸልማት ዘውጽእ መብራህቲዩም ንህዝብኹም መብራህቲ ኩንዎ፡ መዓስ ሕጂ፡ ምስ በልና ኢና ኣቋሪጽናዮ ኔርና። ታሽዓይ ክፋሉ እነሆ ቀጸሉ ይቐርብ።

ሐ. ኣብ ትሕቲ ጸረ-ህዝቢ እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ ካብ ዝርከቡ ውጽዓት እኩባት ሰብ ብረት ዝግበር ትጽቢት።

ሰብ ቤት ሃገረ ኤርትራ ብሄራትን ብሄረ-ሰባትን ህዝብታት ኤርትራዮም። ይኹን ግን ኣይኮነን ኣብ ከመይነት ፖለቲካዊ፡ ቁጠባዊ፡ ጸጥታው፡ ማሕበራዊ፡ ዲፕሎማሲያዊ ጉዳያት ሃገሮም፡ ሓቢሮም ክዝትዩ ክውስኑ ብቐጥታን ብተዘዋዋርን ባዕሎም ከመሓድሩ፡ ብዛዕባ ዕለታዊ ውልቃዊ ውዕለኦም ተረጋጊኦም ክሓስቡ ክውስኑ፡ ክትግብሩ ኣብ ዘኸለሎም ኩነታት የለውን። ብዛዕባ ሃገር ከመይ ትመሓደር ዝሓሰብ ዝውስን ዝትግብር እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ ጥራሕዩ። ፈጸሙ ኣብዘይ ምልክቶ ኣትዩ፡ ብዛዕባ ዕለታዊ ውልቃዊ ንጥፈት ኮነ መጻኢ ዕድል ነብስ ወከፍ ኤርትራዊ ዜጋ ዝውስን እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ ጥራሕዩ። ስለዚ ብሄራትን ብሄረ-ሰባትን ህዝብታት ኤርትራ ኣብዚ ወቕቲዚ ልኡላዊ ስልጣናዎም ዝተመንዘዑ ኣብ ትሕቲ ዘቤታዊ መግዛእቲ ዝርከቡ ውጽዓት ህዝብታትዮም።

ኤርትራ ብመስዋእትን መውጋእትን ጀጋኑ ደቃ ካብ ሰራዊት ግዳማዊ መግዛእቲ ዝተገላገለት፡ ኣብ 1993 ኣብ ቅድሚ ደላዩ ሰላም ማሕበረ-ሰብ ዓለም ኣብ ዝተኻየደ ህዝበ ውሳኔ (ሪፈረንደም) ድማ ብሕጊ ልኡላውነታ ዘረጋገጸት ነጻ ሃገርያ። እንተኾነ ግን፡ ልኡላዊ ስልጣን ዘለዎ ህዝቢ የብላን። ከም ልኡላዊት ሃገር ትምረሓሉ ትመሓደረሉ ሕጋውን ወግዓውን ህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋም (ሕገ-መንግስቲ) የብላን። ምሉእ ንምሉእ ኣብ ናይ እንኩ-ሰብ ድሌት፡ ውሳኔን ምሕረትን ወዲቓ ብተግባር ናይ ምብትታን ሓደጋ ዘንጸላልዎ ዘሎ ሃገርያ።

ኣብ ኤርትራ ብዝተፈላለዩ ኣስማት ዝጽውዑ፡ በበይኑ መልክዕ ውደባታት ዘለዎም፡ ግን ፖለቲካዊ ሩሕ ዘይብሎም ብኣማኢት ኣሸሓት ዝቐጸሩ እኩባት ሰብ ብረት ኣለው። ዝጽውዕሉ ኣስማት ብእዝንኻ ክትሰምዖ ጥዑም፡ ፖለቲካዊ ትርጉሙ ውን ገላጺዩ። ኣቃውማኦም ግን ሕጋዊ ኣይኮነን። ኣስማቶም ኣንጻር ተግባርምዩ። ንኣብነት ሓይሊ ምድሪ፣ ሓይሊ ባሕሪ፣ ሓይሊ ኣየር፣ ሃገራዊ ድሕነት፣ ሃገራዊ ፖሊስ፣ ህዝባዊ ሰራዊት፣ ዕቕር ሰራዊት፣ ፍሉይ ኣሃዱ ... ወዘተ እቲ ኣስማትን ውደባን ብዙሕዩ ተጠቓሊሉ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ተባሂሉ ይጽዋዕ። ዝጽወዕሉ ኣስማት ጸገም የብሉን። እቲ ውደባውን ዝተወሰነ እንተዘይኮይኑ ኣብ መጻኢት ሓድሽ ህዝባዊት ደሞክራሲያዊት ኤርትራ ክህሉ ዘለዎ ቅቡል ውደባታት ብምኻኑ ብኣሉታ ዝንቀፍ ኣይኮነን።

እዚ ኩሉ ብመጠን ብዝሒ ቁጽሪ ናይ ህዝብን ጭቡጥ ቁጠባዊ ምዕባላ ሃገረ ኤርትራን ክምዘን እንከሎ፡ ኣድላይነት ዘይብሉ ብኣማኢት ኣሸሓት ዝቐጸር እኩብ በዓል ብረት፡ ብዘይድሌቱ ብዘይ ህዝባዊ ሃገራዊ ሕጊ፡ ብሓይሊ ብግፋ ብግዲ ኣብ ወተሃደራዊ መዓስከር ሳዋ ወሪዱ፡ ኣብ ትሕቲዚ ጸረ-ህዝቢ ትካል ተመዲቡ፡ ህዝባዊ ተልእኾ ዘይብሉ ኣባል ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ተባሂሉ ክጽዋዕን ብባርነት ከገልግል እንከሎ

ምርአይ ግን ዘደንጁዮ። እዚ ክንዲዚ ዝኸውን እኩብ በዓል ብረት ናተይ ዝብሎ ህዝባዊ ሃገራዊ ቅዋም፡ ብመሰረት ዝጽወዓሉ ስም ሃገራዊ ሰራዊት ዘብሎ ህዝባዊ ሃገራዊ ራእይ፡ ግብኡ ክገብር ዝሕተተሉን መሰሉ ዝሓተሉን ንጹር ገዛኢ ሕጊ ኣብ ዘይብሉ፡ ከም ተንቀሳቓሲ ማሸን ግብር ዝተባህሎ ጥራሕ ዝገብር ኩን ዝተባህሎ ዝኸውን “ዓቢ ዓሳ ንንእሽቶ ዓሳ” ዓይነት ቀዲሙ ብረት ዝዓጠቐ ነቲ ዘይዓጠቐ ዝሃድነሉ፡ ገፊፉ ድሌት ወይ ወነ ዘይብሎም ግዱዳት ዕላማ ኣልቦ ሰባት ዝተኣከብሉ ንመሕለዊ ስልጣን ሓደ ሰብ ዘገልግል ጸረ-ህዝቢ ትካል ክንሱ፡ ከም መድሕን ኤርትራ ተወሲዶ፡ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ እናተባህለ ክጽዋዕ እንከሎዮ።

ዜጋታት ንሃገሮም ከምቲ ኣብ ዓውደ ሕርሻ፣ ትምህርቲ፣ ጥዕና፣ ቁጠባዊ ትካላት፣ መጎዓዝያ ብሰናይ ፍቓዶም ከከም ጭቡጥ ዓቕሞም ተመዲቦም ፍትሓዊ ክፍሊትን ሞያዊ ክብርን ብዘለዎ ኣገባብ ዘገልግሉ፡ ኣብ ዓውዲ ውትህድራና ብተመሳሰሉ፡ ንጹር ሕጋዊ መቐበሊ ቅጥዕታት ተዳልዮ ብዝንባለኦም ኣብ ሰናይ ፍቓዶም ክምልመሉ ብወነ ብብቕዓት ንሃገሮም ክገልግሉ፡ ተመጣጣንን ማዕባልን ስርዓተ ደሞዝን ሸመትን፣ ሕክምናን ትምህርትን፡ ዕረፍትን ጥሮታን ሞያዊ ክብርን ክረኽቡ ቅኑዕን ግቡእንዮ። ኣብ ዝርዝሩ ከይኣተና ኣብ ኤርትራ ኣብ ዘመነ መግዛእቲ ህግደፍ ንዕዘቦ ዘለና ኣገባብ ኣመላምላ፡ ኣተሓሕዝን ወተሃደርን ወተሃደራዊ ትካልን ኣብ ዕግበት ዝተመሰረተ ሞያዊ ሕጋዊ ዘይኮነ፡ ግዴታዊ ባርነታዊ ዕዮዮ። ስለዚ ከኣ እዚ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ እናተባህለ ዝጽዋዕ ጸረ-ህዝቢ ትካል፡ ንዜጋታት ማሕበራዊ ህይወቶም ኣናጊዑ፡ ኣገዲዱ ብረት ኣዕጠቐ፡ ኣብ ዓለም ዘይነበረ፡ ዘይተገብረን ክግበር ድማ ዘይግባእን ምስ ዕጥቆም ብባርነት ዘሸቅልዮ። ኤርትራውያን ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኮነ ዝተፈላለዩ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ኣብ ኤርትራ፡ ኣብ ልዕሊ ዜጋታት ኤርትራ ዘመን ዝሰገሮ ኢ-ሰብኣዊ ባርነታዊ ዕዮ ይፍጸም ኣሎ ዝብል ጸብጻባት ከቕርቡ እንከለው ማእከል ናይ ጭብጦም እዚ ጸረ-ህዝቢ ትካልን እዞም እኩባት ሰብ ብረትዮም።

እዞም ውጽዓት ግዱዳት ኣኩባት ሰብ ብረት ነዚ ልዕሊ ካልእ ብተግባር ዝፈልጥዎ ሓቂ ብምኻኑ፡ መጀመርያ ብጉልባብ ልኡላውነት ሃገር ኣብ ልዕሊኦም ክፍጸም ዝጸንሑን ዝፈጸም ዘሎን ባርነታዊ ዕዮ ሓንሳእ ንሓዋሩን ከኸትም ኣለዎ ዝብል ንቕሓት ከማዕብሉን ኣለዎም። ብካልኣይ ኣብዚ መድረኽዚ ህዝቢ እንታይ ይብልን ይጠልብን ኣሎ፡ ብተግባር ከ እንታይ ይኸውን ኣሎ፡ ኣብ ልኡላዊ መሬት ኤርትራ እንታይ ይፍጸም ኣሎ ብግቡእ ክስቆሮም ይግባእ። ብድሕሪዚ ንገዛእ ርእሶም ካብ ባርነት ሓራ ዝወጽእሉ፡ ኣብዚ ከም ህዝብን ሃገርን ተፈጠሩ ዘሎ ኣሰካፊ ኩነታት ኢሳያስን መጋብርያኡ ህግደፍን ብምውጋድ ናብ ንቡር ንምምላሽ ዝካየድ ዘሎ ቃልሲ ናቶም ብጽሒት ብምብርካት፡ ዘኹርዕ ዘይሃስሶ ታሪኽ ክሰርሑ፡ መምስ ዝኣምንዎ ሰብ እናተላዘቡ ናይ እምቢታ ድምጺ ከለዓዕሉ፡ ህዝብና እናተበተነን ልኡላዊ መሬትና ተጨራሪሙ እናጠፍአን ኣገልገልቲ ሓደ ሰብ ኣይንኸውንን ዝብል ኣብ ምትእምማን ዝተመሰረተ ግን ከኣ ንኢሳያስን መጋብርያኡ ህግደፍን ብቕጻሊ ዘንብዕ፡ ዘድሚ፡ ብምስጢር ዝፍጸም ውጽኢቱ ብዓይኒ ዝረኣ ንጥፊታት ክገብሩዮ ትጽቢት ይግበር። ካብ ብህድማ ብስደት ካብ ባርነት ሓራ ምውጻእ ብውሽጢ ተወዳዲብካ ህዝብኻን ሃገርኻን ካብ ናይ ጥፍኣት መንገዲ ኣድሒንካ መሰረታዊ ፖለቲካዊ ፍታሕ ምምጻእ ዝዓበዩ ክብርን እፎይታን ዝህብ ምኻኑ ብግቡእ ኣስተማቕሮምን ወሲኖምን እንተኣትዮም፡ ከም ንዓማጺ መህረሚ ብረት ዝዓጠቐን እኩባት ሰባት መጠን ድሙቕ ኣወንታዊ ታሪኽ ከም ዘመዝግቡ ኣየጠራጥርን።

ዓሰራይ ክፋሉ ይቕጽል

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 12-10-2018